

A ksz-ek tagjai és a magánkisiparosok szegedi nagygyűlése

Tegnap délután fél 5 órakor Szegeden a Fáklya Mozi kerthelyiségében tartották meg a ksz-ek tagjai és a magánkisiparosok nagygyűlését, az MDP Központi Vezetősége nagy jelentőségű júliusi határozatával kapcsolatban. A nagygyűlésen — amelyen a Szegedi Városi Pártvégrehajtóbizottság és a Hazafias Népfront szegedi bizottsága rendezett — részt vett és felszólalt Cecei György elvtárs, az MDP Központi Vezetősége ipari osztályának munkatársa. Ott volt Nyári Mihály elvtárs, a Csongrád megyei Pártvégrehajtóbizottság ipari osztályának vezetője, Balogh István elvtárs, a Szegedi Városi Pártvégrehajtóbizottság titkára és Gervai Béla elvtárs, a KIOSZ főtitkára.

Koós Sándor, a Csongrád megyei KISZÖV elnöke megnyitó szavai után Aleva Lajos, az OKISZ elnöke tartott beszédet. Rámutatott arra a különböző vonatkozásokban, hogy milyen nagy jelentőségű a Központi Vezetőség júliusi határozata, amely után világos az út és határozottan megjelölt fejlődésünk irányja.

A szocialista demokraciáról és törvényességéről, majd a második öt éves tervről szövegezt. Hangzott, hogy eldöntés a dolgozó ember és életkörülményeinek további javítása áll, s e cél elérésében eszköz a jó munka. A Központi Vezetőség határozata az élet minden területén megnyitotta a fejlődés lehetőségét, a távlatokat és

így van ez a szövetkezetek életében is. Ezután a megyei és a szegedi kisipari szövetkezetekről beszélt.

A szegedi kisipari szövetkezetek termelésének 60 százaléka a lakosságot szolgálja. A második öt éves terv végére a szegedi kisipari szövetkezetek termelésük 75 százalékát adják közvetlenül a lakosságnak. A csökkent munkaképességűek foglalkoztatását fokozottabban biztosítani kívánják. Hangzott, hogy a párt és a kormány — a szövetkezetek elsősorban segítséje mellett — mindenben segíti és támogatja a magánkisiparosokat, akik becsületesen dolgoznak.

Bejelentette, hogy az eddigénél nagyobb önállóságot kapnak a szövetkezetek. Beszédé végén annak a meggyőződésének adott kifejezést, hogy a ksz-ek tagjai, a kisiparosok a maguk munkájával elősegítik a Központi Vezetőség határozatának megvalósítását.

A beszámolóhoz számos hozzászólás hangzott el. Nyilván és ösztönösen mondott véleményt a munkával kapcsolatos kérdésekről is. Czárkó Kálmán magánkisiparos az adóról, a kontárokról és a szakmai utánpótlás kérdéseiről szövegezt. Thébész Antalné, a Cipőipari Szövetkezet dolgozója többek között hangzott, hogy anyagilag is kifejezésre kellene juttatni a szövetkezetekben a minőségi munka megbecsülését. Gergely József, a Cipőipari

Szövetkezet tagja a ksz munkáját és az emberek keresetét károsan befolyásoló hibaként említette a tervek gyakori változtatását. Kérte, hogy a megyei KISZÖV a reális tervek adására fordítson nagy gondot. Tamási Imre magánkisiparos szövegezt az SZKP XX. kongresszusa és a júliusi határozat jelentőségéről is. Szóval tette, hogy el kellene mélyíteni a ksz-ek és a magánkisiparosok barátságát. Leinhardt József a szövetkezeti dolgozók nyugdíjkérdéseiről beszélt. Dörnye Vince, a Kárpit Szövetkezet elnöke bírálta az OKISZ-t és a KISZÖV-öt azért is, mert bizonyos vonatkozásokban elhanyagolta a ksz-ek tagjait és a magánkisiparosok közöledésének kérdéseit.

Hangzott, hogy jobb kell tenni az anyagellátást. Beszámolt egyre fejlődő, gazdagodó szövetkezetek életéről, s elmondta, hogy a 14 ipari tanulójuk parkettás teremben sajátítja el a szakmát.

A felmerült kérdésekre Gervai és Aleva elvtárs válaszolt. Egyetértettek azzal, hogy meg kell javítani a szövetkezetekben a tervezést, s anyagilag is kifejezésre kell juttatni a minőségi munka megbecsülését. Az OKISZ és a KIOSZ felé elhangzott bírálatokkal egyetértettek.

A nagygyűlés résztvevői ezután táviratot küldtek az MDP Központi Vezetőségének. Kifejezésre juttatták, hogy szükségesnek, helyesnek tartják a Központi Vezetőség júliusi határozatát és dolgoznak végrehajtásáért.

A város tervei a terek és utak rendezésére

A Délmagyarország kérdései és a tanács válasza

A Délmagyarország július 27-i számában „Szeged nem csak a Széchenyi tér!” címmel megjelent Lódi Ferenc nyílt levele a tanácshoz a szerkesztőség kommentárjával a város utainak és tereinek rendezése, szépítése ügyében. Ehhez a cikkhez számtalan olvasónk hozzászólt a szerkesztőséghez intézett levelében, a Délmagyarország kérdésfeltevését támogatva. Mi ezeket a leveleket rendszeresen közöltük „Levelezőnk írják” rovatunkban. Tekintettel a város lakosságának úgyszólván valamennyi rétege felől megnyilvánuló érdeklődésre, a szerkesztőség a következő kérdéseket intézte Dénes Leó elvtárs, a Városi Tanács végrehajtó bizottsága elnökéhez:

1. Mi a Városi Tanács közelebbi és távolabbi terve, a terek, utak, utcák és parkok rendezésére?
2. Milyen beruházásokat szán az említett rendezésekre a Városi Tanács és ezekből a beruházásokból milyen területek rendezése oldható meg?

2. Mi a tanács véleménye arról, hogy egyéb forrásokból és társadalmi segítséggel lehetne-e és hogyan lehetne rendezni a többi területeket?

Az említett kérdésekre Dénes Leó elvtárs, mivel szabadságon volt, személyesen nem válaszolt, hanem továbbadta azokat Tombáczy Imre elvtárs elnökhelyettesnek, aki végül Bárdos Miklós elvtársat, a város- és közszélgazdálkodási osztály vezetőjét bízta meg a válaszadással, valószínűleg azzal az elgondolással, hogy ő ismeri alaposan a kérdésekben érintett problémákat. Bárdos Miklós elvtárs választ az alábbiakban közölte:

1. A Városi Tanács a második öt éves terv során a Valéria teret, a Móricz Zsigmond rakpartot, az újszegedi liget parkosításának folytatását, a Kossuth Lajos sugárutat, a Lechner teret, a Népkert sort, a Székely sort, a Temesvári körút ligetmenti szakaszát és a Rákóczi teret kívánja parkosítani. Az említett helyeken részben parkosítást kívánunk létesíteni, részben pedig a külterjes parkokat belterjes parkká átalakítani.

2. Az előzetes kalkuláció szerint a Valéria tér parkosítása 360 ezer, a Móricz Zsigmond rakparté 450 ezer, az újszegedi liget parkosításának folytatását 1 millió, a Kossuth Lajos sugárutát 500 ezer, a Lechner téré 200 ezer, a Népkert soré 40 ezer, a Székely soré 40 ezer, a Temesvári körúté 150 ezer, a Rákóczi téré pedig 200 ezer forintot igényel. Tehát összesen 2 millió 940 ezer forint beruházási, illetve felújítási

hitel felhasználásával kívánjuk a második öt éves terv során Szeged parkosítását növelni. De itt meg kell említenünk Szeged város utcáinak, tereinek és a város közvetlen környezetének fásítását is. Erre a tanács a második öt éves terv során körülbelül 2-2 és fél millió forintot kíván fordítani.

3. Véleményünk szerint egyéb forrásokból — és itt elsősorban a társadalmi munkára gondolunk — úgy tudjuk, hogy az említett területeken túl nagyobb tereket parkosítani, illetőleg fásítani lehetne. Hasonlóan az 1955-56. évhez, a kerületi tanácsok társadalmi munkát vesznek igénybe, csak még fokozottabb mértékben. Ehhez azonban a városi és kerületi tanácsok fokozottabb segítségével szükséges és ettől függ az eredmény.

A fentiekkel kapcsolatban meg kell jegyezni, hogy az említett területek parkosítása egyelőre csak terve a városnak, a hitelfedezet még nincs biztosítva. A fásításhoz szükséges hitel azonban a tanács rendelkezésére áll és a fásítási terv megvalósítása az előirányzott 5 évnél hamarabb, legkésőbb 1959. december 31-ig befejezést nyer.

A VKG osztály vezetője által adott válaszok ezek szerint csak előzetes tájékoztatásul szolgálhatnak olvasóink számára, de megnyugtatót egyelőre nem adhatnak arra nézve, hogy mindezekből a tervek közül — amelyek a parkosításra vonatkoznak — a tervbe vett időszak alatt valóság is legyen. Az ország természetesen takarékoskodik a pénzzel és ezért hasonlóan ahhoz a közmondáshoz, hogy „Ha rövid a kardod, toldd meg egy lépéssel” — a társadalmi munkát kell növelni. Hogy milyen munkálatokat kellene elvégezni társadalmi segítséggel, erre nézve konkrét és kielégítő választ nem adott a tanács, holott a helyzetet figyelembe véve, éppen erről lett volna különösen szükséges tájékoztatni a közvéleményt, mert a terek és utak rendezése a város lakosságának közös ügye, s akkor valósítható meg legjobban, ha minden szegedi ember világosan látja a helyzetet, átérzi közérdekű voltát, s számolhat tud azzal, hogy saját lehetőségeit figyelembe véve, miként adhatja a legszükségesebb segítséget.

Új mezőgazdasági izotóplaboratóriumokat kapnak a tudományos intézmények

Magyar Andrást nyilatkozata

A mesterséges sugárzó izotópokkal nyomon lehet követni a növényi és állati dióizotópok felhasználása a szervezetben a felvett tápanyagok vándorlását, megismerhetjük a tápanyagfelvételi mechanizmusát, az anyagcsere-folyamatokat, tanulmányozhatjuk a növényvédőszer és a különböző gyógy-szerek hatását stb.

A Szovjetunió segítségével lehetővé tette, hogy országunkban is meginduljon a mezőgazdasági izotópkutatás. A kutatások jelenleg az agrárkémiai kutató intézet több mint 100.000 forintos költséggel erre a célra épült laboratóriumában folynak.

Pártunk és kormányunk minden segítségét megad a mezőgazdasági izotópkutatás további nagyarányú fejlesztéséhez.

A mezőgazdasági izotópkutatás érdekében a már meglévő kívül új izotóplaboratóriumokat létesítünk. Rövidesen megkezdjük működését az állatorvostudományi főiskola laboratóriuma, ilyen laboratóriumokat kap majd a kertészeti és szőlészeti főiskola, a növényvédelmi kutatóintézet, valamint az agrártudományi egyetem és az erdőmérnöki főiskola.

A mezőgazdasági izotópkutatások terén még csak a kezdet kezdetén tartunk, rövidesen azonban sok kiváló tudósunk, szakemberünk kapcsolódik a munkába.

Az izotópok alkalmazásának a mezőgazdaságban is rendkívül széles skálája van.

A TTIT TUDOMÁNYOS ROVATA

Öt nap a Felső-Tiszán

4. A TISZALÖKI ERŐMŰNÉL

1956. VII. 11.

fogjanak hozzá az ügyek alapos felülvizsgálásához, rendezéséhez. Ezt így el is fogadta a tanács elnöke és titkára, azonban tényleges intézkedések nem történtek. A tisztázatlan, megnyugtatóan el nem intézett kérdések több dolgozó parasztot rendkívül nyugtalanítanak. Ruzs Lyubomir kifogásolja a vele szembeni nem megfelelő elbánást. A közös gazdakönyv, és adó dolgában fellebbezést adott be a járási tanácshoz. A járási tanács megbízottja — többen is állítják ezt — július 30-án a helyszínen folytatott vizsgálatot. A járási tanács döntését pedig Ruzs Lyubomir ügyében július 25-i dátummal küldték, s ezt a határozatot július 29-én kapta meg. Olyan kérdések is vannak Ruzs Lyubomirban és több emberben, hogy tavaly nem volt közös gazdakönyvük, miért van az idén, hiszen az erre vonatkozó rendelkezés már az elmúlt évben is érvényben volt.

Bonyolult, külön-külön alapos vizsgálatot kell folytatni minden érdekelt dolgozó paraszt dolgának

A bortermő város levét két esten át izelgetjük. Egyik éjjel el is tévedünk a koromsötét városban s kerülgetjük a Kospas-hegyet. Romantikus házaikat, műemlékeit most az ott időző festőiskola fiatal művészei öröklétek meg.

Felfelé megyünk a Bodrogon. A kikötőben a „Juhász Gyula” nevű motorshajó mellett haladunk el. Szépen kanyargó, tekintélyes ez a folyó, tájképileg a legszebb szakasza talán utunknak. A folyó magas vízállású, éppen áradásban van. A nyárfák és fűzök egészen ráfeksznek a vízre, akár az Amazonas folyó partmenti mangrove erdejé. Háttérben kéklő hegykoszorú látszik, elől szőlő-

vel beültetett dombokkal. Elhagyjuk a patkóbányai kőfejtést s nemsokára Bodrogkeresztur látképében gyönyörködhetünk. Innen, a folyóról, úgy látszik, golyakedvelő városka, vagy helyesbben: talán a golyák kedvelik inkább a várost, mert egy háztető 5 kéményén 5 golyafészket számlolok meg. A kutató társaság két részre oszlik. Az egyik a Bodrog jobbpartján végez gyűjtést, mi szegediek a tihanyi résztvevőkkel együtt a balparton gyűjtünk egy szép mocsárban, melynek partján teljes pompájában virít a nyílfű (Sagittaria). Dr. Horváth Andor adjunktus pompás puhatestű anyagra tesz szert. Vele márem meg az egyik hatalmas öreg fűzfa törzsét, melynek kerülete közel 6 méter.

Visszamegyünk Tokajba s megindulunk a mai napra kijelölt szakaszon Tiszalök felé. Ez körülbelül 25 kilométeres rész, de nagyon sok a kanyar. A hajóról nézve mindig az az érzésünk, hogy a tokaji Nagyhegy körül keringünk csak, mindig más és más oldala van előtünk. A parton hatalmas libatelepek majd ismét kondák és gulyák váltakoznak. Sok ezen a területen a révátelkőhely, a jellegzetes tiszai zöld moszatbevonatos, hidas komppokkal, melyek a jég beálltáig közlekednek egyik parttól a másikig. A révész és emberei a feszülő drótkötélen egy horgos rúddal, az úgynevezett „kákó”-val s egy gördülő, nyikorgó csigával segítik át a deszkaalkotmányt a folyó túlpartjára. Persze a

hajósok előtt le kell engedni a drótkötélet. Ez nem megy simán. A hajóról jóelőre dudálni kell a révésznek. Az rendszerint kék s így szóvaltsá nélkül sohasem megy ez a művelet. Nemsokára partvédő gátak következnek. Ez már a tiszalöki vízlepcsőhöz tartozik. Egy kanyar után fel is tűnik a tiszalöki erőmű „kolosszális” képe.

A felszabadulás előtt hazánkban nem működött ilyen nagyteljesítményű vízierőmű, amely ma már, mint a vezető főmérnök magyarázta, 185 ezer katasztrális holdnyi területet öntöz. Síksági folyóról lévén szó, melynek esése kicsi, szovjet mintára vízlepcsővel növelték a folyó esését. Így vált lehetővé a Tisza, Sajó s a Körösök energiájának kihasználása is. A tiszalöki erőmű öt éves tervünk egyik legjelentősebb mérvű üzeme, mely az Alföld északi részét látja el olcsó energiával. Megtekintettük a három részből álló erőművet: a hajószilipet, a duzzasztóművet s magát az energiát termelő vízierőművet. Gondoskodás történt itt többek között arról is, hogy a halaknak ne legyen áthatolhatatlan akadály a Tiszán létesített építmény s szellemen kitervezt relékönn, sérülés nélkül jussanak át az erőművön.

Nagy élményünk, az erőmű megtekintése után visszatértünk hajón Tokajba. Az expedíció egy részlege ezzel be is fejezte működését.

Csongor Győző (Folytatjuk)

Igazságos, gyors intézkedést Deszken!

Deszk, 1956. augusztus 14. Szemre húzott kalappal jónéhányan állnak a deszki tanács háza előtt: délszláv és magyar dolgozó parasztok. Volna rengeteg dolguk, de azért állnak nagy makacsággal és nem tágtáznak. Alkik itt vannak: Káity Lajos, Ruzs Lyubomir, Csikós Péter, Szabolcsi Béla, Rádayi Milutin, Varga János s panaszukra, sérelmükre — amelyeket hirtelenjében, alapos körültekintés nélkül nem is lehet eldönteni, hogy jogos-e, vagy sem —

örvoslést várnak. Káity Lajos, meg mások is zajosan újságolják:

— Hosszú hetek óta várjuk már, hogy intézzék ügyünket. De hát valahogy úgy van, nem igazodik el a dolgunk: Itag ez bennünket és a nagy dolgozókat nem észvesen kezzegetjük az időt.

Mire várnak választ, mi a vélt, vagy jogos panaszuk, bajuk ezekben az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztoznak? Egész röviden az, hogy szüleik, testvérük, vagy rokonuk földjét a helyi tanács a beadás és adózás szempontjából összevonta, jöllehet mint Ruzs Lyubomir, s több más ember esetében is a föld telekkönyvileg külön szerepel. A közös gazdakönyvet és a közös adózást — a törvénynek megfelelően — abban az esetben lehet alkalmazni, ha a szülő, vagy a testvér közösen gazdálkodik, közös háztartásban is élnek. Persze ez arra az esetre is vonatkozik, ha a föld telekkönyvileg külön áll. Ez így rendjén van. Azok az emberek azonban, akik a tanács háza előtt várakoznak, úgy vélekednek, hogy nekik nem jogos a közös gazdakönyv beadása, amellyel a progresszivitás alapján több beadást és adót jelent.

Ahány eset, — annyi fajta,

s kétségtelen, hogy a helyi tanácsnak kell az ügyet felülvizsgálni és a törvényesség megtartásával igazságot szolgáltatni.

Ez azonban mindig hasznosítódik, késik. Talán az fedi a legjobban a valóságot, hogy ebben a dologban a tanács tanácstalan.

Ez bizonyos következtetlen-